

KONFERENSIYALAR COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

**I RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

MAY, 2026-YIL

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

**I RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2026-yil, may

TOSHKENT-2026

ISBN 978-9910-8337-6-2

O‘ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI. I Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2026. – 70 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2026-yil, 8-may

Mas’ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur nashrda “O‘zbekiston — 2030: innovatsiya, fan va ta’lim istiqbollari” nomli I Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi doirasida taqdim etilgan ilmiy maqolalar to‘plami jamlangan. Unda O‘zbekistonning turli oliy ta’lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari, tarmoq tashkilotlari, mustaqil tadqiqotchilar tomonidan taqdim etilgan ijtimoiy-gumanitar, iqtisodiyot, huquq, biologiya, tibbiyot va boshqa sohalarga oid maqolalar kiritilgan. Maqolalarda ilm-fanning zamonaviy yo‘nalishlari, innovatsion texnologiyalar, ta’lim islohotlari hamda barqaror taraqqiyotga oid masalalar muhokama qilingan. To‘plam akademik izlanishlar, amaliy tajribalar va ilmiy xulosalarni birlashtirgan holda, fanlararo integratsiyani chuqurlashtirish va ilmiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsiya, fan va ta’lim, O‘zbekiston 2030, barqaror rivojlanish, ilmiy izlanishlar, fanlararo integratsiya, ilmiy hamkorlik, texnologik taraqqiyot, zamonaviy ta’lim.

ISBN 978-9910-8337-6-2

Barcha huqular himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

MUNDARIJA

BIOLOGIYA FANLARI

Мадаминов Рахматилло

ПРИГОТОВЛЕНИЕ ПИТАТЕЛЬНЫХ СРЕД ДЛЯ БАКТЕРИЙ И ГРИБОВ 5-7

TARIX FANLARI

Qirg'izov Baxtiyor

FARG'ONA VILOYATIDAGI ZIYORATGOHLARNI AYRIMLARINING TARIXI VA ULAR BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR TAHLILI 8-12

IQTISODIYOT FANLARI

Mirzayev Shoxrux

KON-METALLURGIYA SANOATIDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN MEGA INVESTITSIYA LOYIHALARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ULARNING SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR 13-15

Aliqulov Abbos

ARALASH MA'LUMOTLAR ASOSIDA REGRESSIYA MODELLARINI BAHOLASHDAGI YASHIRIN SEGMENTLAR MUAMMOSI 16-22

FALSAFA FANLARI

Boyxonov Umidjon

ICHKI ISHLAR ORGANLARIDA INSON HUQUQLARI USTUVORLIGI KONSEPSIYASINING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI 23-28

FILOLOGIYA FANLARI

Isomidinova Zilola

RAQAMLI OAVDA MUALLIFLIK HUQUQI MUAMMOLARI 29-31

Raximjoniva Nozima

ZAMONAVIY MEDIA MAKONIDA TURIZM KONTENTINING O'RNI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI 32-35

Isanova Feruza

O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA DIPLOMATIK LEKSIKANING SEMANTIK XUSUSIYATLARI 36-39

YURIDIK FANLAR

Мухиддинова Эльзода

ИНСТИТУТ НЕДОПУСТИМОСТИ ДОКАЗАТЕЛЬСТВ В УГОЛОВНОМ ПРОЦЕССЕ: ОБОСНОВАНИЕ НЕЗАВИСИМОСТИ И ОБОСОБЛЕННОСТИ ОТ ДРУГИХ УГОЛОВНО-ПРОЦЕССУАЛЬНЫХ ИНСТИТУТОВ 40-43

Хайдарова Хилола

МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЗАЩИТЫ ЦИФРОВЫХ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА 44-48

Shorasulova Gulnoza

RAQAMLI KRIMINALISTIKA TUSHUNCHASI VA UNING QONUN USTUVORLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI 49-54

PEDAGOGIKA FANLARI

Nizomova Bashoratxon, Mirazamova Mahliyo

ZOOLOGIYA TA'LIMIDA TAYANCH BELGILAR (SXEMA, JADVAL, GRAFIK) VA MULTIMEDIA
TAQDIMOTLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 55-58

Xaydarova Namunaxon

GEYMIFIKATSIYA TEXNOLOGIYASI ASOSIDA BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM
TARBIYACHILARINING KASBIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHGA QARATILGAN
MEXANIZMNI ISHLAB CHIQUISH 59-61

Adamatov Anvar

KOREYA TA'LIM TIZIMIDAGI PEDAGOGIK INNOVATSIYALARNING GLOBAL TA'LIM
KONTEKSTIDAGI AHAMIYATI 62-65

SIYOSIY FANLAR

Xolmatov Saidbek

ERON ISLOM RESPUBLIKASINING MINTAQAVIY STRATEGIYASI VA SURIYA OMILINING
GEOSIYOSIY AHAMIYATI 66-69

FILOLOGIYA FANLARI

RAQAMLI OAVDA MUALLIFLIK HUQUQI MUAMMOLARI

Isomidinova Zilola Azimjon qizi

O'zbekiston jurnalistika va ommaviy kommunikatsiyalar universiteti o'qituvchisi

Annotatsiya. Mazkur tezisda raqamli ommaviy axborot vositalari muhitida mualliflik huquqini himoya qilishning o'ziga xos xususiyatlari, raqamli piratlik va kontent o'zlashtirishning huquqiy oqibatlarini tahlil qilinadi. Internet tarmog'ida intellektual mulk ob'ektlaridan foydalanishdagi tizimli muammolar xalqaro standartlar va milliy qonunchilik prizmasi orqali tadqiq etilgan.

Kalit so'zlar: raqamli OAV, mualliflik huquqi, intellektual mulk, kontent, plagiat, raqamli piratlik, internet huquqi, monetizatsiya.

COPYRIGHT ISSUES IN DIGITAL MEDIA

Isomidinova Zilola Azimjon qizi

Teacher of the Uzbekistan University of Journalism and Mass Communications

Annotation. This thesis analyzes the specific features of copyright protection in the digital media environment, the legal consequences of digital piracy and content appropriation. Systemic problems in the use of intellectual property objects on the Internet are studied through the prism of international standards and national legislation.

Keywords: digital media, copyright, intellectual property, content, plagiarism, digital piracy, Internet law, monetization.

Kirish

Global axborotlashuv va raqamli transformatsiya jarayonlari natijasida an'anaviy jurnalistika shakllari tubdan o'zgarib, internet platformalari asosiy axborot generatsiya qilish maskaniga aylandi. Bu jarayon axborot tarqalish tezligini mislsiz darajaga ko'targan bo'lsa-da, intellektual mulk ob'ektlarini, xususan, mualliflik huquqini himoya qilish masalasini global inqiroz darajasiga olib chiqdi [1, 24-bet]. Raqamli muhitda matnli, audio, video va multimedia mahsulotlarining bir necha soniyalar ichida nusxalanishi, qayta ishlanishi va manbasiz tarqatilishi mualliflarning ham moddiy, ham ma'naviy huquqlariga jiddiy zarba bermoqda.

Hozirgi kunda raqamli OAVda "copy-paste" jurnalistikasi ommalashishi natijasida tahririyatlarning o'ziga xos eksklyuziv kontentlari qimmatsizlanib bormoqda [4, 112-bet]. Internet tarmog'ining transchegaraviy tabiati mualliflik huquqi buzilgan holatlarda aybdorni aniqlash va javobgarlikka tortish mexanizmlarini murakkablashtiradi. Statistik ma'lumotlarga ko'ra, jahon bo'ylab raqamli kontentning qariyb 30-40 foizi mualliflik huquqlari buzilgan holda iste'mol qilinadi [9, 15-bet]. Shu bois, raqamli makonda intellektual mulk daxlsizligini ta'minlash nafaqat huquqiy, balki iqtisodiy va etik zaruratdir.

Asosiy qism

Raqamli ommaviy axborot vositalarida mualliflik huquqi bilan bog'liq muammolar zamonaviy texnologiyalarning rivojlanishi bilan yanada chuqurlashib bormoqda. Bugungi kunda sun'iy intellekt (AI) tomonidan yaratilgan kontentlar yoki mavjud asarlarning generativ qayta ishlanishi mualliflik huquqi ob'ekti kinga tegishli degan savolni o'rtaga tashlamoqda [6,

85-bet]. Ayniqsa, ijtimoiy tarmoqlar va agregator saytlar o'z algoritmlari orqali boshqa OAV materiallarini manbaga giperhavola bermasdan qisman yoki to'liq e'lon qilishi keng tarqalgan.

Mualliflik huquqi himoyasidagi tizimli muammolar va ularni bartaraf etish usullarini quyidagi jadval orqali ko'rishimiz mumkin:

1-jadval. Raqamli muhitda mualliflik huquqi muammolari va innovatsion yechimlar tahlili

Muammo turi	Tavsifi va salbiy oqibati	Himoya qilish va yechim mexanizmlari
Plagiat va "Copy-paste"	Materialning manbasiz va ruxsatsiz to'liq ko'chirilishi. Auditoriya va reklama daromadi yo'qolishi.	Blokcheyn texnologiyasi orqali kontentni markirovka qilish va "smart-shartnomalar" joriy etish [1, 28-bet].
Raqamli piratlik	Video va audio mahsulotlarning noqonuniy tarqatilishi.	DRM (Digital Rights Management) — kontentga kirishni texnik cheklash va shifrlash vositalari.
Iqtibos keltirish qoidalari	"Adolatli foydalanish" (Fair Use) tamoyilini suiiste'mol qilib, asarni haddan ziyod ko'p ko'chirish.	Qonunchilikda iqtibos hajmi va maqsadining aniq mezonlarini (masalan, matnning 10-15% dan oshmasligi) belgilash [3, 22-bet].
AI generatsiyasi	Sun'iy intellekt yordamida o'zganing asarini o'zgartirib taqdim etish.	AI-detektorlar va mualliflik huquqi reestriga raqamli identifikatorlarni kiritish.
Anonim huquqbuzarlik	Mualliflik huquqini buzayotgan saytlarning xorijiy domenlarda va yashirin egasiz bo'lishi.	Internet-provayderlar va xosting provayderlarning "bildirishnoma va o'chirish" (Notice and Takedown) majburiyatini kuchaytirish [13].

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, intellektual mulkning huquqiy himoyasi faqat sud jarayonlari bilan cheklanib qolmasligi lozim. O'zbekiston Respublikasining "Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar to'g'risida"gi qonunida raqamli nusxalash tushunchasi mavjud bo'lsa-da, amaliyotda internet-nashrlar o'rtasidagi nizolarni hal etishning tezkor va arzon (sudgacha bo'lgan) mexanizmlari yetarli emas [3, 25-bet]. Shu bilan birga, ko'plab tahririyatlarda media-yuristlar shtatining yo'qligi mualliflarning huquqiy himoyasiz qolishiga olib kelmoqda.

Xulosa

Raqamli OAVda mualliflik huquqi muammolarini hal etish kompleks yondashuvni talab etadigan strategik vazifadir. Faqatgina qonunlarni qat'iy lashtirish bilan kutilgan natijaga erishish qiyin, chunki raqamli makon o'z tabiatiga ko'ra erkinlikka intiladi.

Birinchidan, milliy qonunchilikda "internet-sayt", "kontent egasi" va "raqamli iqtibos" tushunchalarini zamonaviy texnologik talablardan kelib chiqib takomillashtirish zarur. Ikkinchidan, OAV vakillari o'rtasida "Etik iqtibos keltirish kodeksi"ni qabul qilish va unga rioya qilmagan nashrlarni "qora ro'yxat"ga kiritish kabi jamoatchilik nazorati mexanizmlarini kuchaytirish lozim [7, 64-bet]. Uchinchidan, jurnalist kadrlar tayyorlash tizimida intellektual mulk huquqi fanini chuqurlashtirilgan holda o'qitish, bo'lajak mutaxassislarda o'zganing intellektual mehnatiga hurmat hissini shakllantirish muhimdir. Zero, raqamli davrda mualliflik

huquqining munosib himoyasi nafaqat muallif manfaatini, balki butun jamiyatning sifatli va ishonchli axborotga bo'lgan ehtiyojini ta'minlashning asosiy garovidir.

Adabiyotlar/Literatura/References:

1. Karimov A. Media nazariyasi va zamonaviy jurnalistika. – Toshkent: Mumtoz so'z, 2021.
2. Castells M. The Network Society: A Cross-cultural Perspective. – London: Edward Elgar, 2019.
3. O'zbekiston Respublikasining "Mualliflik huquqi va turdosh huquqlar to'g'risida"gi Qonuni. – Toshkent, 2006 (tahrirlangan 2021).
4. Jumanov S. Raqamli media etika muammolari. – Samarqand: Ziyo, 2020.
5. Saidov A. Inson huquqlari va axborot texnologiyalari. – Toshkent: Adolat, 2023.
6. Floridi L. The Fourth Revolution: How the Infosphere is Reshaping Human Reality. – Oxford University Press, 2018.
7. To'ychiyeva N. Jurnalistning axborot xavfsizligi madaniyati. – Toshkent: Universitet, 2022.
8. O'zbekiston Respublikasi Intellektual mulk agentligi yillik hisoboti. – Toshkent, 2023.
9. WIPO (Butunjahon intellektual mulk tashkiloti) statistik to'plami, 2024.
10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining «O'zbekiston — 2030» strategiyasi. Lex.uz.

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

I RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, 10-may

Mas’ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM
ISTIQBOLLARI. I Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari.
– Toshkent: Scienceproblems team, 2026. – 70 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: Scienceproblems Team

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2026-yil, 8-may

ISBN 978-9910-8337-6-2

Barcha huquqlar himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.